

РЕШЕНИЕ

№ 1673

гр. София, 15.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 58 състав,
в публично заседание на 16.02.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Снежанка Кьосева

при участието на секретаря Зорница Димитрова и при участието на прокурора Десислава Кайнакчиева, като разгледа дело номер **12485** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

С определение № 9749/08.12.2021г., постановено по адм.д. № 11746/2021г. по описа на АССГ производството по предявен иск от Сдружение „Н.-ЦРД“, представлявано от председателя на Управителния съвет за осъждане на ответника – зам. министър на образованието и науката, за заплащане на сдружението сумата от 1 010 лв., представляваща обезщетение за нанесени имуществени вреди от незаконосъобразни действия по заличаване на програмите преди влизане в сила на Заповед № РД09-4100/03.11.2021г. на зам.-министъра на образованието и науката, с която са заличени от „Информационния регистър на одобрените програми за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти“, общо 28 програми на сдружението, е отделено от производството по адм.д. № 11746/2021г. за образуване на ново дело.

С молба-уточнение от 14.03.2022г. е посочено, че исковата претенция е насочена към Министерство на образованието и науката /МОН/.

С уточнение от 11.04.2022г. се сочи, че се предявяват главен и евентуален иск срещу МОН. Главният иск е за вредите, причинени от незаконосъобразното предварително изпълнение от страна на МОН на Заповед № РД09-4100/03.11.2021г. на зам.-министъра на образованието и науката, с която са заличени от информационния регистър 28 броя програми на сдружението преди заповедта да влезе в сила. Причинените вреди са в размер на 1010,00 лв. и представляват заплатени такси към МОН за подаване на заявления за нова регистрация на 10 броя от старите

регистрирани програми и заличени предварително 28 програми. Административната дейност при и по повод която са настъпили вредите е дейността по заличаване на програмите, уредена в Раздел V „Информационен регистър на одобрените програми за повишаване квалификацията на педагогическите специалности“ по ЗПУО. Вредите по иска произтичат от действията на администрацията на МОН по ефективно заличаване на регистрационните програми от електронния регистър преди влизане в сила на Заповед № РД09-4100/03.11.2021г. Обезщетението в размер на 1010,00 лв. за имуществени вреди се претендира ведно със законната лихва, считано от 15.11.2021г. – датата на заплащане на държавната такса.

При условията на евентуалност е предявен иск за вредите, причинени от нищожната Заповед № РД09-4100/03.11.2021г. на зам. министъра на образованието и науката, обявена за нищожна с Решение №896/16.02.2022г. по адм.д. №11746/2021г. по описа на АССГ /невлязло в сила/. Подаването на новите заявления пряко произтича от цитираната заповед, която разпорежда заличаването на програмите. Вредите в размер на 1010,00 лв. за имуществени вреди произтичат от издаването на нищожната заповед и поради това от необходимостта за учебната 2021-2022г. сдружението да има регистрирани минимален брой – 10 бр. от същите – 28 броя програми, с цел провеждане на обученията. Обезщетението в размер на 1010,00 лв. за имуществени вреди се претендира ведно със законната лихва, считано от 15.11.2021г. – датата на заплащане на държавната такса.

В съдебно заседание исковата молба се поддържа по отношение на главния иск. Претендира се обезщетение за имуществени вреди от незаконосъобразните действия по заличаване на програмите преди влизане в сила на заповедта /на 17.11.2022г./. Прави се искане да бъде приложена разпоредбата на чл.161 от ГПК и последиците от възпрепятстване на показването във връзка с указания на съда МОН да представи писмена справка от информационния регистър на одобрените програми, от която да се видят всички дати на публикуване и отмяна на всички регистрирани 28 броя програми в периода 01.10.2021г. – 02.06.2022г., която министерството не е изпълнило като указания. Претендира се присъждане на разноски за оказване на безплатна правна помощ, предоставена от член на дружеството. Представени са писмени бележки.

Ответникът – министерство на образованието и науката чрез упълномощен представител оспорва исковата молба. Представя писмени бележки.

Представителят на Софийска градска прокуратура намира исковата молба за неоснователна и недоказана. Прави извод, че със събраните по делото доказателства не се установява незаконосъобразно действие на ответника.

Съдът като взе предвид събраните по делото доказателства, прие за установено следното:

На 09.09.2021г. е проведено заседание на комисия, определена със заповед на министъра на образованието и науката, на което е разгледана липсата на подадено от сдружението заявление по чл.239 от ЗПУО. В т.4.1 от протокола е взето решение за неподалите заявление да бъде докладвано в заключителния доклад и след положителна резолюция да бъдат изготвени проекти на заповеди за заличаване на одобрените програми.

С доклад № 80-918/21.09.2021г., зам.-министърът на образованието и науката е докладвал на министъра на образованието и науката взетите от заседанието на комисията решения. Докладвано е, че посочени в приложения списък сдружения не са подали заявления по чл.239 от ЗПУО, като е предложено програмите, за които не са

подадени заявления да бъдат заличени от информационния регистър на МОН в изпълнение на чл.245, ал.1, т.2 от ЗПУО.

В приложения като приложение към доклада списък на неподалите заявления, под № 58 е посочено Сдружение „Н.-ЦРД“, с 28 броя програми.

На основание доклада от зам.-министърът на образованието и науката и Заповед № РД09-1119/26.05.2021г. на министъра на образованието и науката, зам.-министърът на образованието и науката е издал Заповед № РД09-4100/03.11.2021г., с която са заличени от „Информационния регистър на одобрените програми за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти“, общо 28 програми на жалбоподателя, поради неподаване на заявление дали ще извършват обучение по програмите през следващите 12 месеца. Посочено е, че това следва да се извърши всяка година от 1-во до 10-то число на м.06, на основание чл.239 от ЗПУО.

Заповедта е връчена на сдружението на 04.11.2021г.

С решение № 10467/17.11.2022г., постановено по адм.д. № 3748/2022г. по описа на ВАС, съдът е отхвърлил жалбата на Сдружение „Н.-ЦРД“, представлявано от председателя на Управителния съвет срещу Заповед № РД09-4100/03.11.2021г. на заместник-министъра на образованието и науката, с която са заличени от „Информационния регистър на одобрените програми за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти“, общо 28 програми на сдружението. В мотивите на решението е посочено, че съгласно разпоредбата на чл.239 от ЗПУО всяка година от 1-во до 10 число на месец юни лицата по чл.230, които имат одобрени програми, подават заявление дали ще извършват обучение по програмите през следващите 12 месеца, като нормата на чл. 245 ясно показва, че при неподаване в срок на заявлението одобрените програми се заличават от регистъра по чл.229, ал.1 от същия закон. Обоснован е извод, че сроковете по чл.229 са преклузивни и с изтичането им се погасява правото на упражняване на дейности по предходно одобрени програми за следващите 12 месеца, като същите се заличават от регистъра със заповед на компетентния административен орган.

Представени са четири броя документи „Моите програми“ /л.22-25/ за четири програми със статус „отменена“.

На 15.11.2021г. с платежно нареждане в полза на МОН от Сдружение „Н.-ЦРД“ е преведена сума в размер на 1010,00 лв. с посочено основание за плащане – такса за разглеждане на заявление и програми ИРОПК С.. „Н.-ЦРД“ .

С молба от 08.12.2021г. сдружение „Н.-ЦРД“ е представило разпечатки от сайта <https://rq.mon.bg/home> - Информационен регистър на одобрените програми за повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти, в уверение на това, че към 07.12.2021г. в регистъра е възстановен статута на всички заличени по-рано 28 броя програми на сдружението /л.116-119/.

С определение № 9287/24.11.2021г., постановено по адм.д. № 11746/2021г. съдът е оставил без разглеждане оспорването на Сдружение „Н.-ЦРД“ срещу действието на зам.-министъра на образованието и науката по заличаване на програмите от регистъра преди влизане в сила на Заповед № РД09-4100/03.11.2021 г. на зам.-министъра на образованието и науката и е прекратил производството по делото в тази му част. В мотивите е посочено, че предварително изпълнение не е допуснато нито по силата на ЗПУО, нито от органа, поради което, оспорването в тази му част е процесуално недопустимо.

С определение № 4767/14.06.2022г. , постановено по делото съдът е изискал от МОН

да представи писмена справка от информационния регистър на одобрените програми за повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти, от която да са видни всички дати на публикуване и на отмяна на регистрираните 28 броя програми на Сдружение „Н. ЦРД“, както и всички логове в системата по отношение на тези програми от страна на МОН в периода 01.10.2021г. до 02.06.2022г.. Съобщението за изисканата информация е получено от ответника на 16.06.2022г. , но информация не е представена по делото. Информацията не е поискана по реда на чл.161 от ГПК.

ПРАВНА СТРАНА

Искът за присъждане на обезщетение е предявен от Сдружение „Н. ЦРД“, с твърдение, че в резултат на незаконосъобразното предварително изпълнение от страна на МОН на нищожната Заповед № РД09-4100/03.11.2021г. на зам.-министъра на образованието и науката, с която са заличени от информационния регистър 28 броя програми на сдружението преди заповедта да влезе в сила са причинени имуществени вреди в размер на 1010,00 лв. Сочи се, че подаването на новите заявления пряко произтича от цитираната заповед, която разпорежда заличаването на програмите и поради необходимостта за учебната 2021-2022г. сдружението да има регистрирани минимален брой – 10 бр. от същите – 28 броя програми, с цел провеждане на обученията.

Исковата молба е подадена от юридическо лице с правен интерес и срещу пасивно легитимирания ответник, по аргумент от чл.205 от АПК във вр. с чл.1, ал.2 от ЗОДОВ. Посочената Заповед № РД09-4100/03.11.2021г. на зам.-министъра на образованието и науката, определена като нищожен административен акт и твърдяното фактическо действие по предварително изпълнение на заповедта представляват административна дейност. Предвид изложеното съдът приема, че предявеният срещу МОН иск с правно основание чл.1, ал.1 от ЗОДОВ, за присъждане на обезщетение за имуществени вреди, е допустим и подлежи на разглеждане в производство по реда на чл.203 и сл. от АПК. Съгласно чл.1, ал.1 от ЗОДОВ, държавата и общините отговарят за вредите на граждани и юридически лица от незаконни актове, действия или бездействия на нейни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. В конкретния случай се претендира обезщетение от фактическо действие за предварително изпълнение на заповед за заличаване на 28 броя програми на сдружението от информационния регистър и евентуално от нищожен административен акт - нищожна Заповед № РД09-4100/03.11.2021г. на зам. министъра на образованието и науката.

За успешното доказване на иска по реда на специалния закон, е необходимо установяване на следния фактически състав: 1. незаконосъобразен акт или незаконосъобразни действия или бездействия на орган или длъжностно лице при осъществяване на административна дейност, 2. наличие на вреди от тях и 3. причинна връзка между настъпилите вреди и незаконосъобразните действия и бездействия. Доказателствената тежест за установяване на тези три предпоставки в тяхната логическа последователност носи ищеца, търсещ присъждане на обезщетението.

Съгласно чл.1, ал.1 на ЗОДОВ държавата носи отговорност, както за незаконните индивидуални административни актове, издадени от нейните органи, така и за преките действия/бездействия на длъжностните лица, които изпълняват функции, възложени им с нормативен акт. В чл.1, ал.1 от ЗОДОВ е разграничена дейността по

издаване на административните актове и тази, която е проява на физическо действие или бездействие. Според чл.4 от ЗОДОВ държавата дължи обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо дали са причинени виновно от длъжностното лице. Отговорността е обективна, безвиновна.

Незаконнообразни действия на служител на ответника са налице когато поведението на длъжностното лице противоречи на разпоредбите на нормативния акт. Правопораждащият юридически факт за фактическото действие трябва да е самата правна норма. Ако връзката се опосредява от властническо волеизявление, тя е косвена, правопораждащият факт ще е индивидуален или общ административен акт. За правилното решаване на спора е от значение кои са фактическите незаконни действия, намиращи се в причинна връзка с твърдяните от ищеца вреди, където са регламентирани в нормативен акт като дължими фактически действия във връзка с управленчески правоотношения. Със събраните по делото доказателства не се установи допуснато по силата на закона или по разпореждане на органа предварително изпълнение. Искането за спиране на предварителното изпълнение е оставено без разглеждане, поради липса на предмет, а жалбата срещу заповедта, с която е разпоредено заличаването на 28 програми на ищеца е отхвърлена като неоснователна. Предвид изложеното съдът приема, че не е налице незаконнообразен или нищожен административен акт.

Твърди се наличие на фактически незаконни действия по осъществено предварително изпълнение. Легално определение на термина "действие", липсва в ЗОДОВ, но под "действие" следва да се разбира всяко такова, извършено от държавен орган или длъжностно лице което не е юридически акт, а тяхна физическа изява, но не произволна, а в изпълнение или съответно неизпълнение на определена нормативна разпоредба. Касае се за фактически действия, пряко дължими от норма, закон. В този смисъл в разпоредбата на чл.1, ал.1 от ЗОДОВ, е посочено незаконнообразно действие. Задължението на административния орган, произтичащо пряко от закона, следва да съответства на прогласено от същия нормативен акт субективно право на гражданин или организация, като двата елемента съставляват регламентирано от този нормативен акт административно правоотношение. Необходимо е наличие на такова административно правоотношение, при което да е налице защитимо от закона субективно право, което да може да бъде реализирано директно по силата на правна норма чрез съответстващо му действие от страна на административния орган, без да е необходимо издаване на индивидуален административен акт. Незаконнообразно действие на администрацията ще е това фактическо действие, за което или няма законова база, основа за извършването му или ако има такава, то е извършено в противоречие с нея. В процесния случай твърдяните действия от страна на ищеца не са фактически, а правни такива. Предвид изложеното, съдът приема, че не е налице първата предпоставка за ангажиране на отговорността по чл.1 от ЗОДОВ, сочените от ищеца действия не са фактически, а правни. Тези действия по заличаване на програми, ако са осъществени са в резултат на издаден административен акт, който не е отменен.

Елемент от фактическия състав на чл.204 от АПК е увреждащият административен акт да е отменен. В конкретния случай, увреждащият акт е актът, с който са заличени програмите и този акт не е отменен. Твърдяното предварително изпълнение на заповедта за заличаване на програмите не е актът, с който е наредено заличаването.

Липсата на една от предпоставките представлява достатъчно основание за отхвърляне на предявения иск.

По изложените съображения съдът намира иска за неоснователен и следва като такъв да бъде отхвърлен. Неоснователността на главния иск обуславя и неоснователност, а от там и отхвърляне и на акцесорната претенция за лихви.

Необходимо е да се посочи и че със събраните по делото доказателства не се доказват твърденията на ищеца за заличаване на програмите преди влизане на заповедта в сила. С представените четири броя документи „Моите програми“ /л.22-25/ за четири програми със статус „отменена“ не се установява, че са заличени програми на ищеца. Действително съдът е изискал от МОН справка за всички дати на публикуване и на отмяна на регистрираните 28 броя програми, но такава справка не е представена. Разпоредбата на чл.161 от ГПК в случая е неприложима, тъй като ответникът не е предупреден за последиците от непредставянето на справката. А ответникът не е предупреден, тъй като ищецът не е направил доказателственото искане по този ред. Сдружението не ангажира доказателства и във връзка с твърдението си, че е подало заявление за регистриране на 10 нови програми след издаване на процесната заповед и в тази връзка е заплатило сумата 1010,00 лв. Доказателствената тежест е указана с определение на съда от 28.04.2022г., съобщено на ищеца на 09.05.2022г.

В съдебно заседание процесуалният представител на жалбоподателя заяви, че не поддържа предявения в условията на евентуалност иск за вреди, но не оттегли и не направи отказ от исковата молба в тази част, поради което съдът следва да се произнесе и по това искане. При евентуално съединяване по почин на ищеца, съдът се произнася по евентуалния иск, ако отхвърли главния иск. В случая съдът ще отхвърли като неоснователен главния иск, поради което дължи произнасяне и по евентуалния.

Предявеният в условията на евентуалност иск за вредите, причинени от нищожната Заповед № РД09-4100/03.11.2021г. на зам. министъра на образованието и науката, обявена за нищожна с Решение №896/16.02.2022г. по адм.д. №11746/2021г. по описа на АССГ /невлязло в сила/ също е неоснователен. С решение №10467/17.11.2022г., постановено по адм.д. № 3748/2022г. по описа на ВАС, жалбата на Сдружение „Н.-ЦРД“ срещу заповед № РД09-4100/03.11.2021г. на заместник министъра на образованието и науката е отхвърлена като неоснователна. Недоказването на първата от трите кумулативно предвидени предпоставки сочи на неоснователност и на евентуално предявения иск, ведно с искането за присъждане на лихва.

Предвид изхода на спора претенцията на ищеца за присъждане на разноски е неоснователна, а ответникът не е направил искане за разноски. Така мотивиран и на основание чл.203 от АПК във вр. с чл.1, ал.1 от ЗОДОВ, СЪДЪТ

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ предявения от Сдружение „Н.-ЦРД“, с адрес в [населено място] против Министерство на образованието и науката иск за присъждане на сумата 1010,00 лв., представляваща обезщетение за имуществени вреди, настъпили в резултат на действията на администрацията на МОН по ефективно заличаване на 28 регистрационни програми от електронния регистър преди влизане в сила на Заповед № РД09-4100/03.11.2021г. на зам.-министър на образованието и науката, ведно със законната лихва, считано от 15.11.2021г. – датата на заплащане на държавната такса, като неоснователен.

ОТХВЪРЛЯ предявения от Сдружение „Н.-ЦРД“, с адрес в [населено място] против Министерство на образованието и науката иск, предявен в условията на евентуалност за имуществени вреди в размер на 1010,00 лв., причинени от нищожната Заповед № РД09-4100/03.11.2021г. на зам. министъра на образованието и науката, обявена за нищожна с Решение №896/16.02.2022г. по адм.д. №11746/2021г. по описа на АССГ, ведно със законната лихва, считано от 15.11.2021г. – датата на заплащане на държавната такса, като неоснователен.

Решението може да се обжалва пред Върховен административен съд в 14-ет дневен срок от получаване на съобщението.

СЪДИЯ: